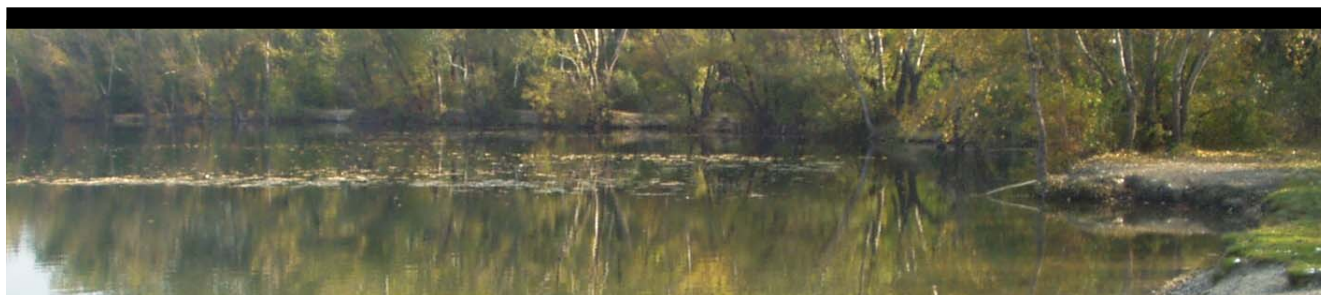

ČISTENIE RUSOVSKÉHO JAZERA

Akcia z 25. 10. 2003

Sedem hodín, mal by som vstávať, zamyslel som sa, ale ešte som sa prehodil na druhú stranu, aby som sa tak v pohode prebudil. Nevydržal som ležať dlho, premočila ma túžba a zvedavosť z akcie, ktorá ma dnes čakala. Pred týždňom - 18. 10. 2003 som sa po prvý raz dozvedel o tejto akcii z e-mailu, ktorý mi poslal Peter K. Bolo v ňom spomenuté, že je možnosť ísť pomôcť čistiť Rusovské jazero počas najbližšej soboty - 25. 10. 2003. O akcii sme si navzájom v našej skupine potápačov na Strojníckej fakulte STU v Bratislave vymenili napochytre základné informácie. Už v tento deň bola jasná účasť niektorých z nás. V pondelok sme mali stretnutie v bazéne, kde sme sa dozvedeli podrobnosti a kde sme si celý priebeh akcie premysleli. Bolo však treba oznámiť organizátorovi akcie Michalovi Šutriepkovi z Občianskeho združenia **UMBRA** počet účastníkov a počet áut, ktoré v sobotu prídu. Počet bol obmedzený. Museli sme sa rozhodnúť na účasti v čo najkratšom čase. Na ďalší deň mal vedúci akcie u nás - Peter, zoznam účastníkov, ktorý posunul Michalovi.

Ako akcia vznikla?

Píše organizátor akcie - Michal: Inicátorkou celej akcie bola Vierka, naša kamarátka zo školy, ktorá mi priniesla informáciu, že Rybársky zväz Bratislava V by privítal pomoc na ich brigádach zameraných na upratovanie okolia jazier. Zástupcovi Rybárskeho zväzu som po stretnutí ponúkol aj možnosť, že by naše združenie

***UMBRA** okrem niekoľkých dobrovoľníkov na čistenie okolia jazera mohlo zavolať aj zopár potápačov, ktorí by aj z dna jazera vybrali veci, čo tam nepatria. To s radosťou privítali a neskôr sme s nimi spísali aj oficiálnu dohodu o spolupráci. Potom už nasledoval telefonát starostovi Rusoviec so žiadosťou o vydanie oficiálneho povolenia na vstup k jazeru a taktiež aj na vjazd pre osobné automobily. Po vysvetlení situácie mi do ďalšieho dňa pripravil povolenie a umožnil nám použiť aj ich veľkokapacitný kontajner, ktorý nie je lacnou záležitosťou. Ostatné formálne veci už zabezpečil Rybársky zväz. Okrem toho musím spomenúť aj snahu potápačskej školy Academia Aquatica, ktorá prisľúbila pomoc, no z objektívnych dôvodov sa akcie napokon zúčastniť nemohla, ale pomohla aspoň tým, že zdarma naplnili potápačské fľašky pre pár účastníkov, teda mne a Peťovi H.*

V sobotu 25. 10. 2003 prvá vec, ktorú som po vstaní z postele urobil, bola, že som sa pozrel von z okna. Počasie nevyzeralo veľmi naklonené dnešnej akcii. Teplomer za oknom ukazoval +1°C, navyše k tomu v predchádzajúcu noc napadol prvý tohtoročný sneh. Večer sme si navzájom potvrdili účasť aj napriek takémuto počasiu. Nadšenie bolo silnejšie ako obavy z počasia, a preto som si začal kontrolovať pripravený výstroj. Výstroj som si nachystal ešte v predchádzajúci deň, teraz ma čakala kontrola, či som na niečo

nezabudol. Po zbalení som si dal ľahké raňajky, stravovací a pitný režim som si upravil za posledné dni vzhľadom na pripravovanú akciu. Naplnil som bandasku horúcim sladkým čajom a vydal som sa na miesto stretnutia našej skupiny. Stretnutie sme mali o pol jedenástej. Po príchode na miesto ma už čakal Michal s jeho otcom. Vzápätí na to sa ukázal aj Peter s Jankom. Výstroj bol prichystaný a zkontrolovaný. Povedali sme si pokyny k presunu na ďalšie miesto stretnutia, kde nás mal čakať posledný člen našej výpravy. Na miesto sme dorazili presne podľa plánu. Adam prišiel tri minúty po nás, a tak sme sa bez meškania vydali na cestu k Rusovskému jazeru (prvá odbočka doľava pri smere cestovania z Bratislavy do Rusoviec). Brána do areálu vodného zdroja bola otvorená, čo nás potešilo, mohli sme sa bez čakania presunúť ďalej. Predrali sme sa úzkou, ale predsa len priechodnou cestou k pláži. Minuli sme pristavený kontajner, ktorý bol pri výustení cesty na pláž (na rázcestí), a hneď na to sme si všimli prítomnosť ľudí v okolí vodného zdroja. Zaparkovali sme autá. Na mieste nás už čakal organizátor akcie Michal. Opísal

s Jankom chvíľku sledovali Michala, ako sa oblieka do „sucháča“. Medzi tým sme zmerali teplotu vody v lokalite. Ja som išiel do vody v dvojitej sedmičke a Janko v polosuchom obleku. Vybavení karabínami, potrebnými lanami a vreciami na zber odpadu malých rozmerov sme sa presunuli k vode. Navzájom sme si ešte na suchu skontrolovali výstroj a po poslednom zopakovaní si priebehu ponoru sme vykročili do vody. Počas obliekania sa začalo ukazovať aj slnko, čo všetkým zlepšilo náladu a nás potápačov to potešilo hlavne kvôli lepšej viditeľnosti tam dole. Zmerali sme si kurzy, napísali ich na tabuľku. Skontrolovali sme si pohľadom budíky, ukázali si signál „O. K.“ a signál zanorenia. Pár sekúnd na to sme zmizli suchozemcom z dohľadu pod hladinou. Ocitli sme sa konečne tam, kam nás to všetkých tak silno ťahalo. Boli sme aj za takéhoto počasia ochotní prísť a pomôcť ďalšiemu vodnému zdroju v našom okolí, túžba opäť vyhrala nad počasím. A v tejto chvíli sme to vôbec ani neľutovali, pretože počasie sa umúdrilo a bolo nám jasne naklonené. V troch metroch sme si skontrolovali tesnosť výstroja a po namierení na kurz sme začali plávať

Príprava pred prvým ponorom.

Úprava výstroja, kontrola s podporným tímom.

nám aktuálnu situáciu, ako aj prítomnosť jednotlivých dobrovoľníkov, ktorí zbierali smeti okolo jazera. Mňa trochu prekvapila prítomnosť snehu, bolo ho tu viac ako v Bratislave. Slnčné lúče sa lámali cez vrcholy stromov na južnej strane, a tak v chládku sneh zotrval z predchádzajúcej noci ako napadol, vďaka nízkej teplote.

Nebolo veľa času na zábavu, a preto sme prešli ihneď k brífingu. Michal nám poskytol posledné aktuálne získané informácie o lokalite. Upresnili sme si ešte miesto pôsobenia našej výpravy a rozdelili sme sa na dve skupiny. V prvej bol Janko, Michal spolu so mnou. Čas zanorenia sme si určili na 12 hod. 15 min. Nasledovala rutinná príprava výstroja s tým, že sme sa špeciálne pripravili a vystrojili na zbieranie vecí po dne podľa našich postrehov z podobných predchádzajúcich ponorov, ktorých sme tento rok urobili naozaj veľa. Po poskladaní výstroja a obliečení sa do neoprénov sme

k miestu začatia zberu „darčiek jazera“. Sledovali sme okolie a tešili sa z pokoja, ktorý okolo nás panoval. Popred nás sa prehnal jeden z potápačov, ktorý sa zanával pár minút pred nami a už usilovne pracoval na vyhľadávaní smetí. Michal sa po ceste k miestu určenia trochu pohral s vyvažovaním, ja som zatiaľ so zvedavosťou sledoval okolie. Po desaťminútovom kochaní sa krásou a čistotou vody Rusovského jazera sme sa ocitli na mieste začatia práce. Prvý si vytiahol vrece Janko, ja som ho nasledoval. Všetci traja sme spolu napíňali dve vrecia. Najčastejšie sa smeti vyskytovali medzi dvoma až štyrmi metrami. Nebolo tu veľa vreciek ako pri brehu na Guláške, zato však tu bolo strašne veľa rôznych PET fliaš a plechoviek, ktoré tu našli svoje posledné miesto po nejakej akcii. Plechové konzervy sú veľmi nebezpečné, ľahko urobia hlboké rezné zranenie, obeť si nevyberajú. Sem - tam sa našla rozbitá sklenená fľaša. Patria do rovnakej skupiny nebezpečenstva. Ľahko

sú zanesené tenkou vrstvou bahna, a tak ich nikto nevidí. Stačí však na ne stúpiť a môže nastať veľmi vážna situácia. Našli sme aj gumový plášť z bicykla, ktorý si Janko priviazal na lano a zobral ho so sebou. Vrecia sme sa snažili držať nad dnom, veď pri vyzdvíhovaní smetí z dna sme narobili dostatok bahenných oblakov. Tieto ponory sú výborné na precvičovanie vzájomnej komunikácie a spolupráce pod hladinou. Naša trojica je zohraná už z viacerých takýchto ponorov a vďaka tomu sme pracovali veľmi rýchlo. Po chvíli musel vytiahnuť vrece aj Michal, a tak sme mali naplnené tri vrecia za 15 minút, a to sme ešte boli ovešaní aj ostatným smetím, ktoré sme si pripevnili na úväzy, prípadne sme ho mali pripevnené o vrece. Janko signalizoval, že ide na hladinu. S Michalom sme ho po minúte nasledovali. Podali sme preplnené vrecia suchozemcom. Michal sa dovážil ďalším olovom, zobral so sebou vyprázdnené vrecia. S Michalom som opäť zmizol pod hladinu. Tentoraz sme sa vybrali opačným smerom. Po dvoch minútach plávania som otvoril prvé vrece, zbadal som dve plechovky. Michal zbieral spolu so mnou a navzájom

prekvapilo. Potom mi napadlo, že ju môžeme vyzdvihnúť pri spiatočnej ceste, a tak som to signalizoval spolupotápačovi. Ihneď pochopil - sme zohraní. Plávali sme ďalej a zbierali odpady, ktoré sme nachádzali. Michal si asi spomenul, že som v mokrom obleku, a preto sa ma opýtal, či mi nie je zima. Nebola. Som O. K., ukázal som mu späť. Nevie, čím to bolo, možno zaujatostou práce a nadšením, ktoré z nej vyplývalo, hoci voda mala sedem-osem stupňov, aj po 45 minútach ponoru som bol v absolútnej pohode. Pokračovali sme v zbieraní smetí. Vymenili sme si informáciu o stave zásob vzduchu. Väčšinou sme neboli pod piatimi metrami a preto z našich 15-litrových fliaš veľa vzduchu neubudlo. Už sme mali takmer úplne plné aj druhé vrece, keď sme sa rozhodli pre spiatočnú cestu. Vyzdvihli sme ešte pár predmetov, ktoré sme prehliadli pri prvej ceste. Teraz nás tešil pocit dobre vykonanej práce, lebo sme už plávali v podstatne krajšom prostredí. Ku kolobežke sme sa nestihli vrátiť, mne začala byť zima a hneď som to signalizoval Michalovi. Ukázal mi, že rozumie a ideme hore. O chvíľu sme sa vynorili. Po

Prvá skupina vo vode.

Prvé smeti vytiahnuté z Rusovského jazera.

sme si pomáhali pri vyzdvíhovaní smetia a jeho následného presúvania do vrecia. Vzájomne sme sa upozorňovali na zbadaný objekt a kto mal lepší prístup k nemu, ten ho išiel vyzdvihnúť. Neplávali sme rýchlo, pretože sme nachádzali plno plechoviek, fliaš, špagátov a iných vecí. Asi po desiatich minútach sme priplávali k prvej peknej scenérii. Veľký spadnutý strom. O peň sa zachytilo zopár dole sa kotúlajúcich plechoviek, ktoré sa tu napokon nahromadili a my sme ich mohli vyzdvihnúť naraz bez presunu a vyhľadávania. Po vyčistení okolia a pri spätnom pohľade za strom sa nám vynorilo krásne zátišie a nás oboch presvedčilo o význame a potrebnosti tejto akcie. S Michalom sme plávali ďalej, plnili sme už druhé vrece a po chvíli sme boli pri ďalšom spadnutom strome. Tu sa skrývalo opäť veľké prekvapenie. Našli sme blatom zanesenú historickú kolobežku, ktorá tu podľa vzhľadu určite ležala už zopár desaťročí. Pokúsil som sa ju zdvihnúť, ale zistil som, že je ťažká. Trochu ma to

vzájomnej kontrole ukázal Michal signál na breh, že sme O. K., ja som bol práve otočený chrbtom k brehu - tvárou k partnerovi. Vzápätí sme podávali preplnené vrecia suchozemcom, ktorí dobehli ku nám. My dvaja sme sa po hladine presunuli rýchlo k báze a vyliezli sme na breh. Rýchlo sme zhodili zo seba výstroj a začali sa prezliekať, hlavne ja. O pár minút som bol prezlečený a už sa ku mne nieslo teplé jedlo s čajom. Potešilo ma to. Po tvrdej práci to prišlo vhod. Pochopiteľne, všetci boli zvedaví, čo sme videli, a tak sme im postupne porozprávali, čo sme našli a ako sa nám darilo. Nezabudli sme spomenúť ani kolobežku s miestom určenia jej polohy. Ako som vyšiel z vody, uvedomil som si, že na brehu pribudlo pár nových ľudí. Zbadal som aj ďalšieho potápača - Igora, ktorý prišiel pomôcť. S Michalom sme si rozobrali výstroj a nechali ju sušiť. To sa už do vody chystala ďalšia skupina. Pomohli sme im. V tejto skupine sa zanarali

Peťo, Adam a organizátor akcie Michal. Sledovali nás ľudia aj z Rybárskeho zväzu. Potešili sa našej účasti, hlavne potom, keď videli, čo všetko sme zatiaľ z vody vytiahli. Druhá skupina bola pripravená. Odprevadili sme ich pod hladinu pohľadom. S Michalom a Jankom sme si išli zapísať ďalší vydarený ponor. Ako býva pri týchto akciách pravidlom, počet riadkov na poznámky z ponoru bol nedostatočný. Ešte sme spravili poriadok, vymenili si niekoľko informácií so zúčastnenými a pobrali sme sa vyzdvihnúť vrecia od druhej skupiny. Hneď pri odovzdávaní vriec sa nám stihli pochváliť, čo našli. Mali šťastie. Uvideli metrového zubáča. Našli veľkú železobetónovú konštrukciu asi 4 metre dlhú, ďalej napr. mobil. Vytiahli aj kolobežku. Bol na nej privityazaný špagát, ktorý bol zatažený pňom, preto sa mi pri pokuse o zdvihnutie zdala kolobežka taká ťažká. Cez mrak bahna, ktoré sa uvoľnilo pri pohybe s kolobežkou, sme si s Michalom špagát nevyšli. Vyzdvihli sme od nich vrecia a chlapci sa znovu zanorili s prázdnyimi, vyzbierať ďalší odpad. My sme vysypali odpad na kopy, kde skončili aj naše vrecia.

Svietilo slnko, ľudia okolo mali dobrú náladu a všetci sme čakali na ďalšie vrecia plné smetí. Skupina sa vynorila. Vyzdvihli sme od nich vrecia. Ich obsah skončil na spoločnej kope, kde z neho stekala voda. Spravili sme fotodokumentáciu a pomohli skupine odstrojiť sa. Výstroj sme nechali sušiť. Účastníci ponoru sa zohrievali v suchom prezlečení a navzájom so zúčastnenými akcie sme si vymenili na seba kontakty, tak ako je to u potápačov zvykom. S pocitom dobre odvedenej práce a s úsmevom na tvári sme sledovali, ako odpad končí v pristavenom kontajneri. Zapriali sme si navzájom všetko najlepšie a o 15.30 sme začali postupne opúšťať lokalitu.

Píše organizátor akcie - Michal: *Kedže sa tejto akcie zúčastnilo iba zopár účastníkov, jazero v sebe ešte stále skrýva mnoho „pokladov“, ktoré treba z neho vybrať. Preto sme sa dohodli s Rybárskym zväzom na budúci rok na jar pokračovať v spolupráci na takýchto akciách, a to nielen na tomto jazere, ale aj na jazerách v Čunove a ďalších, ktoré potrebujú pomoc potápačov. Táto akcia*

Prvé smeti vytiahnuté z Rusovského jazera.

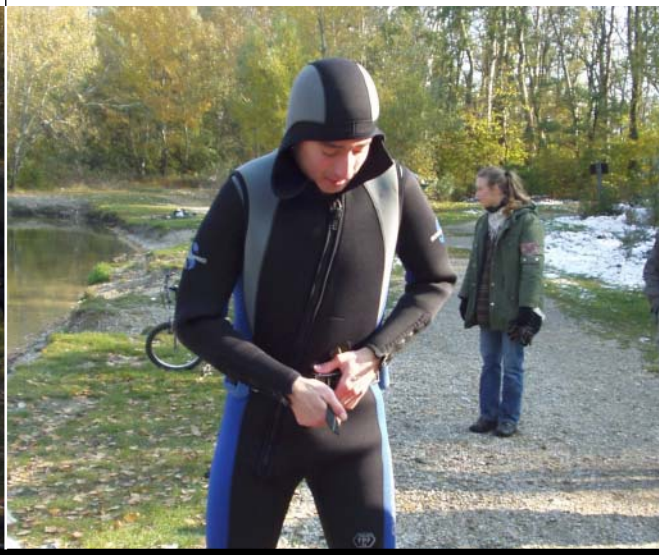

Kopa so smetami pomali narastala.

Druhá skupina sa začína pripravovať na ponor, Michal.

Adam sa pripravuje na ponor.

bola tentoraz plne financovaná iba zo zdrojov združenia, teda z príspevkov jej členov, ale v budúcnosti plánujeme takéto akcie financovať okrem rôznych príspevkov a sponzorských darov najmä grantovými projektmi. Z toho vyplýva, že v budúcnosti budeme potrebovať veľa takých dobrovoľníkov, ako ste boli vy, ktorým je dostatočnou odmenou za kus poctivo odrobenej práce iba možnosť potápať sa a spoznávať nové potápačské lokality. A o to by predsa malo potápačom ísť, no nie?

Čo k tomu dodať? Krajšie by som to nepovedal ani ja. Za celú našu výpravu ďakujem za pozvanie na túto dobročinnú akciu. Veľmi radi sa takýchto akcií zúčastníme častejšie. Stačí dať nám vedieť. A ešte jedna prosba pre verejnosť: Nezapúdajte! Žijeme len v takom prostredí, aké si spravíme. Radi by sme sa jedného dňa potápali bez vriec a lán na zbieranie smetí, ktoré sú, žiaľ, našou bežnou súčasťou výstroja.

Informácie o Občianskom združení **UMBRA** nájdete tu: <http://www.umbra.sk>

Niektoré ďalšie fotografie z akcie sú napr. aj tu: <http://www.potapanie.crystal.sk/galeria/galeria.htm> pod voľbou „Aktivity“

Takto vyzeral pristavený kontajner na smeti, keď sme odchádzali.

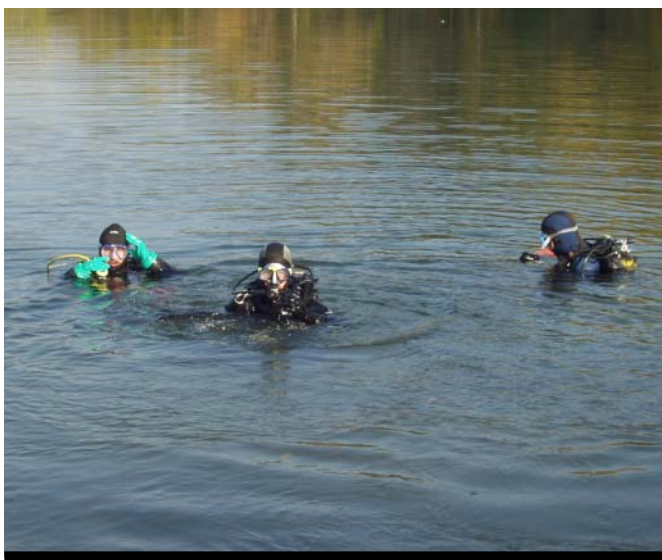

Prvá skupina robí podporný tím pre druhú skupinu.

Vedúci potápač druhej skupiny – Peter, čaká na spolupotápačov.

Druhá skupina sa začína zanořovať, z ľava Peter, Adam, Michal.

Tím ľudí na brehu, v popredí je kopa s vytiahnutým smetím.

